

Datum van
inontvangstneming

:

07/07/2014

Zaak C-264/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

2 juni 2014

Verwijzende rechter:

Högsta förvaltningsdomstolen (Zweden)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 mei 2014

Verzoekende partij:

Skatteverket

Verwerende partij:

David Hedqvist

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN

[OMISSIS]

[OMISSIS]

VERZOEKER

Skatteverket

[OMISSIS] Solna

VERWEERDER

David Hedqvist [OMISSIS]

[OMISSIS] Hisings Backa

BESLISSING WAARTEGEN BEROEP IS INGESTELD

beslissing van de Skatterättsnämnd van 14 oktober 2013 [OMISSIS]

IN EEN ZAAK

betreffende een prealabel advies over belasting over de toegevoegde waarde; verwijzing tot voorlegging van prejudiciële vragen aan het Hof.

[OMISSIS]

geeft de Högsta förvaltningsdomstol (hooggerechtshof in bestuurszaken) de volgende

Beschikking

Het Hof wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing overeenkomstig de bijlage [OMISSIS].

[OR 2]

Verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 267 VWEU betreffende de uitlegging van artikel 135, lid 1, van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (btw-richtlijn)

Inleiding

- 1 De Högsta förvaltningsdomstol verzoekt prejudicieel om verduidelijking hoe een aantal bepalingen van de btw-richtlijn inzake de vrijstelling van belasting voor financiële diensten moet worden uitgelegd. De vragen tot uitlegging zijn gerezen in een geding waarin iemand die voornemens is om via een bedrijf over te gaan tot wisselactiviteiten met de virtuele valuta bitcoin, verzoekt om de prejudiciële beslissing.

Toepasselijke Unierechtelijke bepalingen

- 2 Artikel 2, lid 1, van de btw-richtlijn bepaalt welke handelingen onderworpen zijn aan belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw”). Daartoe behoren de leveringen van goederen en diensten die binnen het grondgebied van een lidstaat door een als zodanig handelende belastingplichtige onder bezwarende titel worden verricht.
- 3 Artikel 135, lid 1, stelt met name de volgende handelingen vrij van belasting:
„d) handelingen, bemiddeling daaronder begrepen, betreffende deposito's, rekening-courantverkeer, betalingen, overmakingen, schuldvorderingen, cheques en andere handelspapieren met uitzondering van de inning van schuldvorderingen;

e) handelingen, bemiddeling daaronder begrepen, betreffende deviezen, bankbiljetten en munten die wettig betaalmiddel zijn, met uitzondering van munten en biljetten die verzamelobject zijn, namelijk gouden, zilveren of uit een ander metaal geslagen munten, alsmede biljetten, die normaal niet als wettig betaalmiddel worden gebruikt of die een numismatische waarde hebben;

[OR 3]

f) handelingen, bemiddeling daaronder begrepen, uitgezonderd bewaring en beheer, inzake aandelen, deelnemingen in vennootschappen of verenigingen, obligaties en andere waardepapieren, met uitzondering van documenten die goederen vertegenwoordigen en van de in artikel 15, lid 2, bedoelde rechten of effecten.”

Toepasselijke nationale bepalingen

- 4 Volgens hoofdstuk 1, § 1 van de Mervärdesskattelag (1994:200) (Zweedse btw-wet; hierna: „MSL”) moet aan de staat btw worden betaald over met name de belastbare handelingen met betrekking tot goederen of diensten die in het kader van een beroepsactiviteit worden verricht.
- 5 Hoofdstuk 3, § 23, lid 1, MSL stelt de levering van bankbiljetten en munten die worden gebruikt als wettig betaalmiddel, vrij van belasting met uitzondering van verzamelobjecten, dat wil zeggen goud, zilver of andere metalen munten of bankbiljetten die niet als wettig betaalmiddel worden gebruikt of die een numismatische waarde hebben.
- 6 Hoofdstuk 3, § 9 MSL stelt bancaire en financiële diensten alsmede handelingen ter zake van waardepapieren of daarmee vergelijkbare activiteiten vrij van belasting. Notariële werkzaamheden, incassoactiviteiten en administratieve diensten op het gebied van factoring of de verhuur van opslagruimte worden niet tot de bancaire en financiële diensten gerekend.

Feiten

- 7 De zaak betreft een persoon, David Hedqvist, die voornemens is om via een bedrijf diensten in de vorm van aankoop en verkoop van het virtuele betaalmiddel bitcoin aan te bieden, dat wil zeggen de ruil van traditionele betaalmiddelen in bitcoins en omgekeerd. De transacties zullen elektronisch op de homepage van het bedrijf worden uitgevoerd.
- 8 Het bedrijf zal bitcoins rechtstreeks aankopen van particulieren en bedrijven of van een internationale wisselsite. Het bedrijf zal de bitcoins doorverkopen op een dergelijke wisselsite of ze voorradig houden. Het bedrijf zal ook bitcoins verkopen aan particulieren en bedrijven die bestellingen op de homepage plaatsen. Wanneer

de klant de door het bedrijf aangeboden prijs in Zweedse kronen heeft aanvaard en betaling is ontvangen, worden de verkochte bitcoins ook automatisch overgemaakt aan het aangegeven bitcoinadres. Een bitcoinadres komt overeen met een bankrekeningnummer.

- 9 De bitcoins die het bedrijf verkoopt, zullen ofwel bitcoins zijn die het bedrijf aankoopt van de wisselsite rechtstreeks nadat de klant een bestelling heeft geplaatst of die het bedrijf al voorradig heeft. De bedrijfsprijs aan de klant is gebaseerd op de op een bijzondere wisselsite geldende prijs met een paar procenten opleg. Dat is het verschil tussen de aankoopprijs van het bedrijf en de verkoopprijs, dat het inkomen van het bedrijf vormt. Het bedrijf rekent geen verdere vergoeding aan.
- 10 David Hedqvist verzocht onder verwijzing naar de geplande activiteit om een prealabel advies van de Skatterättsnämnd (Zweedse commissie voor fiscale vraagstukken); hij vroeg of hij btw over de aankoop en verkoop van bitcoins moest betalen.
- 11 De Skatterättsnämnd wees er in zijn op 14 oktober 2013 gegeven prealabel advies, onder verwijzing naar het arrest van het Hof van 14 juli 1998, C-172/96, First National Bank of Chicago, op dat David Hedqvist een wisseldienst onder bezwarende titel zal verrichten. Volgens de Skatterättsnämnd viel de wisseldienst evenwel onder de vrijstelling van belasting krachtens hoofdstuk 3, § 9 MSL. De Skatterättsnämnd motiveerde haar beslissing inzake de vrijstelling van belastingplicht als volgt (zie punten 12 en 13).
- 12 Volgens de Finansinspektion (financiële toezichhoudende autoriteit) geldt het beroepsmatig verrichten van een dienst, die consumenten de mogelijkheid biedt om bitcoins te kopen door overschrijving van een bedrag in traditionele deviezen op de bankrekening van het bedrijf, als een financiële activiteit in de vorm van de verstrekking van betaalmiddelen. De woorden „betaalmiddelen” zijn synoniem van „deviezen”. De bitcoin is een betaalmiddel dat wordt gebruikt op overeenkomstige wijze als wettige betaalmiddelen, en vertoont grote gelijkenissen met elektronisch geld.
- 13 De uitdrukking „wettig betaalmiddel” in artikel 135, lid 1, sub e, van de btw-richtlijn wordt gebruikt tot beperking van de werkingssfeer van de vrijstelling inzake bankbiljetten en munten. Het is dus redelijk om deze bepaling te lezen als uitdrukking die alleen ziet op bankbiljetten en munten en niet op deviezen. Dat is ook verenigbaar met het doel van de vrijstelling in artikel 135, lid 1, sub b-g, namelijk om de moeilijkheden bij btw-heffing over financiële diensten te voorkomen. **[OR 5]**
- 14 Het Skatteverk verzocht in beroep tegen de beslissing van de Skatterättsnämnd bij de Högsta förvaltningsdomstol te verklaren dat de dienst waarnaar het verzoek

verwijst, niet onder de btw-vrijstelling krachtens hoofdstuk 3, § 9 MSL valt en dat het Hof om een prejudiciële [beslissing] moet worden verzocht.

- 15 Volgens David Hedqvist is het beroep niet-ontvankelijk en moet het prealabel advies van de Skatterättsnämnd worden bevestigd.

Standpunten van partijen

- 16 Het Skatteverk betoogde met name als volgt. Bitcoins fungeren in vele opzichten als traditionele deviezen. De btw-vrijstelling van artikel 135, lid 1, sub e, van de btw-richtlijn betreft evenwel alleen deviezen die ergens wettig betaalmiddel zijn. De letter van deze bepaling bepleit sterk om de woorden „als wettig betaalmiddel [...] gebruikt” op te vatten als een verwijzing naar zowel deviezen als bankbiljetten en munten. In Zweden wordt de uitdrukking „wettig betaalmiddel” gebruikt voor bankbiljetten en munten van Sveriges riksbank (Zweedse Nationale Bank). Ook andere landen lijken de uitdrukking in de eerste plaats te gebruiken voor bankbiljetten en munten van een nationale bank. Desondanks koos de Uniewetgever ervoor om de beperking ook te gebruiken voor de btw-vrijstelling van transacties betreffende deviezen.
- 17 David Hedqvist onderbouwde zijn vordering hoofdzakelijk met het betoog dat de Finansinspektion de bitcoin beschouwt als betaalmiddel en dat btw-heffing over iets dat als betaalmiddel geldt, daarmee niet is te rijmen.

Behoeftte aan een prejudiciële beslissing

- 18 Met het Zweedse systeem van prealabele adviezen op belastinggebied wordt beoogd de particulier een advies te verstrekken over de wijze waarop een bepaalde kwestie, die voor hem een zeker belang heeft, in het kader van de belastingheffing moet worden beoordeeld. Het speelt ook een belangrijke rol in de ontwikkeling van de rechtspraak.
- 19 In casu rijst de vraag of btw moet worden geheven over handelingen in de vorm van de aankoop en verkoop van bitcoins. **[Or. 6]**
- 20 De bitcoin is een virtuele valuta die hoofdzakelijk wordt gebruikt voor betalingen tussen particulieren via het internet en in bepaalde internetwinkels die de valuta aanvaarden. De valuta heeft niet één enkele uitgever en ontstaat daarentegen rechtstreeks in een netwerk via een speciaal algoritme. Het stelsel staat anoniem eigenaarschap en de overdracht van waarden binnen het netwerk van gebruikers met bitcoinadressen toe. Alle bitcoins van een gebruiker worden gespaard in een bijzonder dossier dan wel op de computer van de gebruiker of van een derde die een dergelijke dienst aanbiedt.

- 21 De Europese Centrale Bank publiceerde in oktober 2012 een rapport over virtuele valuta - Virtual Currency Schemes [OMISSIS]. Uit het rapport blijkt met name het volgende. Een virtuele valuta kan worden gedefinieerd als een soort ongereguleerd digitaal geld dat wordt uitgegeven en gecontroleerd door de ontwikkelaars en wordt gebruikt en aanvaard tussen de leden van een specifieke virtuele gemeenschap. De verschillende stelsels van virtuele valuta kunnen worden gedefinieerd op basis van hun interactie met reëel geld en de reële economie. In het bitcoinstelsel kunnen gebruikers virtueel geld volgens de wisselkoers van hun valuta aankopen en verkopen (Virtual currency schemes with bidirectional flow, Type 3 schemes). Dergelijke virtuele valuta komen overeen met andere converteerbare valuta wat hun interoperabiliteit met de reële wereld betreft. In deze stelsels kunnen zowel echte als virtuele goederen en diensten worden gekocht. Virtuele valuta verschillen van elektronisch geld in de zin van richtlijn 2009/110/EG betreffende de toegang tot, de uitoefening van en het prudentieel toezicht op de werkzaamheden van instellingen voor elektronisch geld.
- 22 Het Hof verklaarde eerder dat de ruil van valuta tegen andere valuta in wisseltransacties een dienst vormt en dat de door de bank verrichte dienst gedeeltelijk wordt gekenmerkt door de wisseltransacties zelf en gedeeltelijk door de bereidheid van de bank om zulke transacties aan te gaan in de valuta waarop zij zich toelegt (First National Bank of Chicago, reeds aangehaald, punten 25, 28 en 29). Voorts verklaarde het Hof dat de bank betaling ontvangt voor haar dienst door middel van een in haar koersen ingecalculerde tegenprestatie (punt 32).
- 23 Tegen de achtergrond van het arrest First National Bank of Chicago (reeds aangehaald) is een mogelijk uitgangspunt dat de transacties waarbij een virtuele valuta wordt geruild tegen een traditionele valuta en omgekeerd, tegen een vergoeding in de vorm van **[OR 7]** een marge voor de dienstverrichter tussen de aankoop- en verkoopprijs, een dienst onder bezwarende titel vormt.
- 24 In een dergelijk geval rijst de vraag of de wisseltransacties vallen onder een van de vrijstellingen van belastingplicht van artikel 135, lid 1, van de btw-richtlijn inzake financiële diensten, meer bepaald sub d, e of f ervan.
- 25 De Commissie stelde enerzijds een richtlijn tot wijziging van de btw-richtlijn (COM [2007] 747 def.) en anderzijds een verordening tot vaststelling van nadere toepassingsbepalingen (COM [2007] 746 def.) voor. De voorgestelde wijzigingen betroffen met name de definities van artikel 135, lid 1, van de btw-richtlijn. Volgens deze voorstellen zal de ruil van valuta die niet als wettig betaalmiddel kunnen worden gebruikt, worden uitgesloten van de werkingssfeer van de vrijstelling van artikel 135, lid 1.
- 26 Volgens een vertegenwoordiger van het Duitse ministerie van Financiën wordt de handel in of de overdracht van bitcoins beschouwd als vrijgesteld van btw zoals de handel in schulden (factoring) (GZIV D 3 - S 7160-b/0:001, DOK

2013/0883337). De HM Revenue & Customs van het Verenigd Koninkrijk publiceerde een advies betreffende de bitcoin en soortgelijke cryptovaluta. Volgens dat advies zijn voor bitcointransacties betaalde vergoedingen vrijgesteld van btw onder verwijzing naar artikel 135, lid 1, sub d, van de btw-richtlijn (Revenue & Customs Brief 09/14).

- 27 Het Hof verklaarde eerder met name dat betreffende transacties inzake overmakingen en waardepapieren in de zin van artikel 13, B, sub d, punten 3 en 5, van de Zesde btw-richtlijn de verrichte diensten moeten leiden tot een overmaking van geld en juridische en financiële wijzigingen moeten meebrengen (zie met name arresten Hof van 13 december 2001, C-235/00, CSC Financial Services, punten 26 en 27, en 28 juli 2011, Nordea Pankki Suomi, C-350/10, punten 25 en 26).
- 28 Het Hof blijkt artikel 135, lid 1, sub d, e of f, van de btw-richtlijn nog niet te hebben uitgelegd inzake wisseltransacties met virtuele valuta. Volgens de Högsta förvaltningsdomstol is onduidelijk of een van deze belastingvrijstellingen de hier in het geding zijnde wisseltransacties dekt. Gelet op deze overwegingen acht de Högsta förvaltningsdomstol het noodzakelijk het Hof krachtens artikel 267 VWEU te verzoeken om een prejudiciële beslissing.

Vragen

De Högsta förvaltningsdomstol verzoekt tegen deze achtergrond om een antwoord op de volgende vragen.

1. Moet artikel 2, lid 1, van de btw-richtlijn aldus worden uitgelegd dat transacties in de vorm van wat is omschreven als ruil van virtuele valuta tegen traditionele valuta en omgekeerd, die worden verricht voor een tegenprestatie die de dienstverrichter bij de vaststelling van de wisselkoersen mede aanrekent, een dienst onder bezwarende titel vormen?
2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, moet artikel 135, lid 1, dan aldus worden uitgelegd dat voormelde wisseltransacties vrijgesteld zijn van belasting?